

DOKTORA YETERLİK SINAVININ UYGULANMASINA YÖNELİK HUSUSLAR

Bu doküman, 20.04.2016 tarihli YÖK LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ve ÖĞRETİM YÖNETMELİĞİ ve bu yönetmelik çerçevesinde hazırlanan 03.11.2016 tarih, 2016/04-07 sayılı Senato kararıyla kabul edilen YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ve ÖĞRETİM YÖNETMELİĞİ ve SENATO UYGULAMA ESASLARI'na göre oluşturulan Doktora Yeterlik Sınavına ilişkin temel kavramlar ve uygulama esaslarını içermektedir.

BÖLÜM 1: TANIMLAR, GÖREV ve SORUMLULUKLAR

Enstitü anabilim/anasanat dalı başkanı: İlgili anabilim/anasanat dalı başkanını tanımlamaktadır.

Enstitü: Yıldız Teknik Üniversitesi'ne bağlı lisansüstü eğitim-öğretim yapan ilgili enstitüyü belirtmektedir.

Enstitü Kurulu: *Enstitü müdürünün başkanlığında, enstitü müdürü, enstitü müdür yardımcıları ve enstitüde öğretim programları bulunan enstitü anabilim/anasanat dalı başkanlarından* oluşan ilgili kuruldur.

Enstitü Yönetim Kurulu (EYK): *Enstitü müdürünün başkanlığında, enstitü müdürü, enstitü müdür yardımcıları ve enstitü müdürü tarafından önerilen altı aday arasından enstitü kurulu tarafından üç yıl süreyle seçilen üç öğretim üyesinden oluşan ilgili kuruldur.*

Anabilim/Anasanat Dalı Kurulu: Anabilim/Anasanat dalı başkanı ve bilim veya sanat dalı başkanlarından oluşan kurulu; anabilim/anasanat dalının, yalnız bir bilim veya sanat dalını kapsadığı durumlarda ise bütün öğretim üyelerinden ve doktora yapmış öğretim görevlilerinden oluşan kuruldur.

Doktora/Sanatta Yeterlik Komitesi: Doktora/Sanatta yeterlik komitesi, anabilim/anasanat dalı kurulu tarafından önerilen öğretim üyeleri arasından EYK kararıyla belirlenen, yeterlik sınavlarını düzenlemekten sorumlu komitedir. Komite **beş öğretim üyesinden** oluşur ve **üç yıl** süreyle görev yapar. **Görev süresi dolmadan komiteden ayrılan öğretim üyesinin yerine yeni bir öğretim üyesi, anabilim/anasanat dalı kurulunun görüşü ve EYK'nin kararı ile kalan süreyi tamamlamak üzere atanır. Doktora/sanatta yeterlik komitesi, yeterlik yazılı ve sözlü sınav jürilerini kurar.**

BÖLÜM 2: DOKTORA YETERLİK SINAVLARI

Yeterlilik Sınavının Uygulanması

➤ **Yeterlik Sınavı:** Yeterlik sınavı, kredili/kredisiz derslerini tamamlayan öğrencinin alanındaki temel konular ve kavramlar ile doktora çalışmasıyla ilgili bilimsel araştırma derinliğine sahip olup olmadığının ölçülmesidir. **Bir öğrenci bir yılda en fazla iki kez yeterlik sınavına girer.** Yeterlik sınavları ilgili **EYK kararı** ile belirlenen takvime göre **güz ve bahar yarıyıllarında olmak üzere yılda 2 defa** yapılır. Yeterlik sınavları, **doktora/sanatta yeterlik komitesi tarafından düzenlenir ve yürütülür.** Programın öngördüğü ders/kredi koşullarını sağlayan;

a) **Tezli yüksek lisans derecesi ile kabul edilmiş öğrenciler, en geç beşinci yarıyıl sonuna kadar,**

b) **Lisans derecesi (bütünleşik) ile kabul edilmiş öğrenciler, en geç yedinci yarıyıl sonuna kadar yeterlik sınavına girmek zorundadır.**

Sınava girmeyen öğrenci başarısız sayılır. **Yeterlik sınavına girmeyen veya başarısız olan öğrenci bir sonraki yarıyılıda tekrar sınava alınır. Yeterlik sınavında ikinci kez başarısız olan öğrencinin ilişkisi kesilir.** Öğrenci yeterlik sınavı için başvurusunu otomasyon sistemi üzerinden yapar. **Sınava gireceklerin listesini ilgili Enstitü, anabilim/anasanat dalı başkanlığına bildirir.** Yeterlik sınavları öğretim elemanları, lisansüstü öğrencilerin ve alanın uzmanlarından oluşan dinleyicilerin katılımına açık olarak yapılır. **Doktora/sanatta yeterlik komitesi, yeterlik yazılı ve sözlü sınav jürilerini kurar.**

a) Yazılı sınavlar, **yeterlik yazılı sınav jürisi** tarafından yapılır.

b) Sözlü sınavlar, **yeterlik sözlü sınav jürisi** tarafından yapılır.

Yeterlik Yazılı Sınav Jürisi: **Yeterlik yazılı sınav jürisi, doktora/sanatta yeterlik komitesi tarafından,** yeterlik yazılı sınavlarını hazırlamak, uygulamak ve değerlendirmek amacıyla kurulur. Yeterlik yazılı sınav jürisi, **ilgili anabilim/anasanat dalında ders veren en az üç öğretim üyesinden oluşur ve iki dönem görev yapmak üzere, enstitü anabilim/anasanat dalı başkanlığı aracılığıyla ilgili enstitüye iletilir.**

Yeterlik Sözlü Sınav Jürisi: **Yeterlik sözlü sınav jürisi, doktora/sanatta yeterlik komitesi tarafından,** yeterlik sözlü sınavlarını yapmak ve değerlendirmek amacıyla kurulur. Yeterlik sözlü sınav jürisi **en az ikisi, diğer yükseköğretim kurumlarından olmak üzere, danışman dâhil beş öğretim üyesinden oluşur. Yeterlik sınav jürileri enstitü anabilim/anasanat dalı başkanlığı aracılığıyla ilgili enstitüye iletilir.**

➤ Yeterlik sınavı, yazılı sınav ve sözlü sınav olmak üzere iki bölümden oluşur.

- ✓ **Yazılı sınav,** yeterlik yazılı sınav jürisi tarafından ilgili ABD ve Program için zorunlu alan/dersler belirlenerek **iki aşamada** yapılır.

I. aşama yeterlik yazılı sınavı, anabilim/anasanat dallarının **lisans ve yüksek lisans** düzeyindeki **derslerini** kapsar.

Not: 1. Aşama Yazılı sınavlar ilgili ABD’de yeterliğe başvuran öğrenciler için ortak yapılacaktır. Sınav süresi 90-120 dk.

- a) **II. aşama** yeterlik yazılı sınavı ise anabilim/anasanat dalı bünyesinde oluşturulan program için tanımlanan **lisansüstü** düzeyindeki **dersleri** kapsar.

Not: II. Aşama Yazılı sınavlar ilgili program da yeterliğe başvuran öğrenciler için ortak yapılacaktır. Sınav süresi 90-120 dk.

- c) Lisans programı olmayan disiplinler arası programlar için yeterlik yazılı sınavı **yalnızca II. aşama** yeterlik yazılı sınavından oluşur.

- c) **Sınav süresi en fazla 120 dakikadır.**

(Not: Her bir yazılı sınav aşaması için)

- ✓ Öğrenci yeterlik yazılı sınavlarının **her aşamasından** en az **70/100** puan almalıdır. Yeterlik **yazılı sınavının tüm sınav içindeki ağırlığı %50,** yeterlik **sözlü sınavının tüm sınav içindeki ağırlığı %50’dir.** Yeterlik yazılı ve sözlü sınav ortalaması en az **70/100** puan olmalıdır.

Not: Yeterlik yazılı sınavını başaran öğrenciler için yeterlik sözlü sınav jürisi Doktora Komitesi tarafından ABD Başkanlığı aracılığıyla Enstitüye iletilir.

- ✓ Herhangi bir aşama veya yeterlik sınavı ortalama puan koşullarını sağlayamayan öğrenci yeterlikten başarısız sayılır ve bir sonraki sınav döneminde yeniden sınava başvurur ve **başarısız olduğu aşamadan(yazılı ve sözlü) sınava tabii tutulur.**

Not: Yazılı yeterlik sınavının herhangi bir aşamasında başarısız olmak bir sonraki dönem her iki aşama yazılı sınavına girmeyi gerektirir.

- ✓ Sınav evrakları yeterlik sözlü sınavını takip eden üç iş günü içinde anabilim/anasanat dalı tarafından, tutanakla ilgili enstitüye iletilir.

Not: Yeterlik Sözlü sınavı süresi 90-120 dk arasındadır.

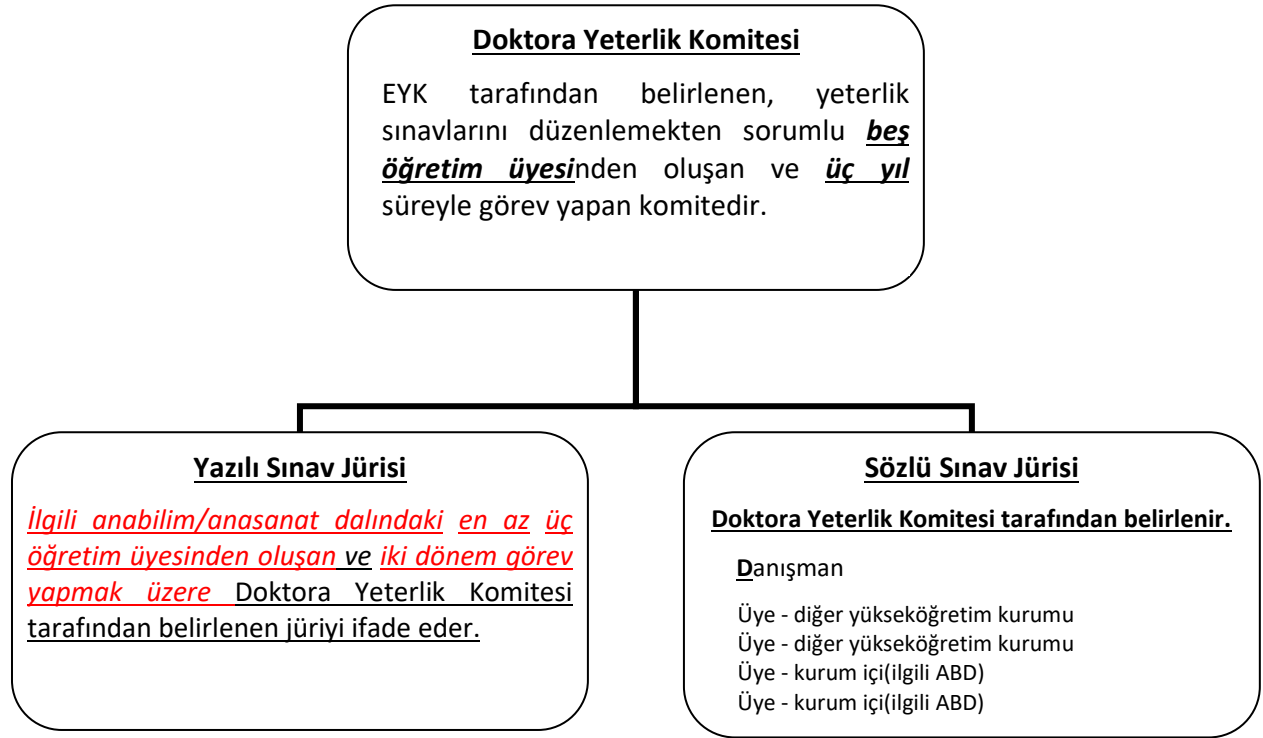
- ✓ Not: Yeterlilik Sınavları en fazla iki hafta içerisinde doktora/sanatta yeterlik komitesinin ilan ettiği saat ve yerde yapılır.

BÖLÜM 3: ÖNEMLİ TARİHLER, DOKTORA YETERLİK KOMİTESİ ile YAZILI ve SÖZLÜ SINAV JÜRİLERİ, İZLENECEK ADIMLAR

➤ Önemli tarihler

- ✓ Her yarıyılın **ilk dokuz günü** doktora yeterlilik başvurularının yapılması.
- ✓ Her yarıyılın **4.-8. haftaları** doktora yeterlilik sınavlarının yapılması.
- ✓ Sınavlar doktora/sanatta yeterlik komitesinin sınav ilanında bulunduktan iki hafta içinde tamamlanmalıdır.

➤ Doktora Yeterlik Komitesi ile Yazılı ve Sözlü Sınav Jürileri ^{1 2}

¹ **Yazılı Sınav Jürisi:** En az üç üye, yönetmelikte üst limit belirtilmemiştir.

² **Sözlü Sınav Jürisi:** Toplam 5 üye, yönetmelikte en az iki üye diğer yükseköğretim kurumlarından seçilmesi gerektiği ifadesi yer almaktadır.

- ✓ **Sözlü Sınav Jürisi: Toplam 5 üye, yönetmelikte en az iki üye diğer yükseköğretim kurumlarından seçilmesi gerektiği ifadesi yer almaktadır.**

Danışman

Üye - diğer yükseköğretim kurumu

Üye - diğer yükseköğretim kurumu

Üye - kurum içi (ilgili ABD)

Üye - kurum içi (ilgili ABD)

➤ **İzlenecek Adımlar**

1.Adım: Doktora yeterlik komitesi; yazılı sınav jürisini, yazılı sınav tarih ve saatini (1. ve 2. aşama yazılı sınav için), sınavın yapılacağı salonu 20.02.2017 tarihine kadar belirlemesi ve anabilim/anasanat dalı başkanlığına göndermesi gerekmektedir. Anabilim/anasanat dalı başkanlığınca da en geç 21.02.2017 tarihinde ilgili evrak FBE' ye iletilmelidir.

Not: Yazılı sınav sonuçları(I. aşama ve II. aşama olmak üzere) Enstitüye; Sözlü sınavlardan önce liste halinde EBYS üzerinden ABD aracılığıyla iletilir.

2.Adım: Doktora yeterlik komitesi, sözlü sınav jürisini, sözlü sınav tarihi ve saati ile sınavın yapılacağı salonu, yazılı yeterlik sınavından başarılı olan öğrenciler için; yazılı sınavın yapıldığı tarihi takiben anabilim/anasanat dalı başkanlığına göndermelidir. Anabilim/anasanat dalı başkanlığınca ilgili evrak Enstitüye iletilir.

Önemli Not: Yazılı sınav ile sözlü sınav ayrı günlerde yapılacaktır. Yazılı sınavdan geçemeyen öğrenciler sözlü sınava alınamayacaktır.

3.Adım: Sınav evrakları(yazılı I. Aşama ve II.aşama evrakları ve Sözlü sınav tutanakları) yeterlik sözlü sınavını takip eden üç iş günü içinde anabilim/anasanat dalı tarafından, tutanakla ilgili enstitüye iletilir.

Tablo 1. Doktora yeterlik sınavına ilişkin izlenecek adımlar.

Adım	Yapılacak İş	Tarih	Sorumlu Kurum
1.	1. Yazılı sınav jürisini, tarihini, saatini ve salonu belirlemek ve evrakı anabilim/anasanat dalı başkanlığına göndermek 2. Anabilim/anasanat dalı başkanlığınca doktora yeterlik komitesinden gelen evrağın FBE'ye iletilmesi	28.02.2018 01.03.2018	1.Doktora yeterlik komitesi 2. Anabilim/anasanat dalı başkanlığı
2.	Yazılı sınavların(I. ve II. aşama) kapsamı hakkında detaylı çalışmanın yapılması, tutanak altına alınması ve ABD web sitesinden öğrencilere ilanı	En geç 05.03.2018 tarihine kadar	Yazılı Sınav Jürisi, Doktora yeterlik komitesi, Anabilim/anasanat dalı başkanlığı
3.	Yeterlik Sınavına başvuran öğrencilerin(GSIS üzerinden online olarak) listesinin ABD'lere gönderilmesi	26.02.2018	Fen Bilimler Enstitüsü
4.	Yazılı Sınavlarının belirlenen, yer, saat ve tarihlerde yapılmasını sağlamak.	12.03.2018- 24.03.2018	Yazılı Sınav Jürisi
5.	Yazılı sınav sonuçlarının ve sınav evraklarının Doktora Yeterlik Komitesine İletilmesi	Yazılı sınavı takiben en geç 1 gün içinde	Yazılı Sınav Jürisi
6.	1.Yazılı sınavlardan başarılı olan öğrenciler için, Sözlü sınav jürisini, tarihini, saatini ve salonu belirlemek ve evrakı anabilim/anasanat dalı başkanlığına göndermek. 2.Yazılı sınav sonuçlarını liste halinde anabilim/anasanat dalı başkanlığına göndermek 3.Anabilim/anasanat dalı başkanlığınca doktora yeterlik komitesinden gelen evrakın FBE'ye iletilmesi	Yazılı sınavı takiben en geç 2 gün içinde	1.Doktora yeterlik komitesi 2.Doktora yeterlik komitesi 3. Anabilim/anasanat dalı başkanlığı
7.	Enstitü tarafından Yeterlik Sözlü Sınav Jürilerine davetiye yazılarının gönderilmesi	İlgili tarihlerde	Enstitü
8.	1. Sözlü sınavın gerçekleştirilmesi 2. Sözlü sınav raporu/tutanağının hazırlanması	09.04.2018 tarihine kadar yapılmalıdır.	Sözlü sınav jürisi
9.	Sözlü sınav sonucunun ve sınav evraklarının Doktora yeterlik Komitesine (1) ve Anabilim/anasanat dalı Başkanlığına iletilmesi(2)	İlgili tarihlerde	1.Sözlü sınav jürisi 2.Doktora Yeterlik Komitesi
10	Sınav evraklarının FBE'ye teslim edilmesi	En geç 12.04.2018 tarihine kadar	Anabilim/anasanat dalı Başkanlığı

